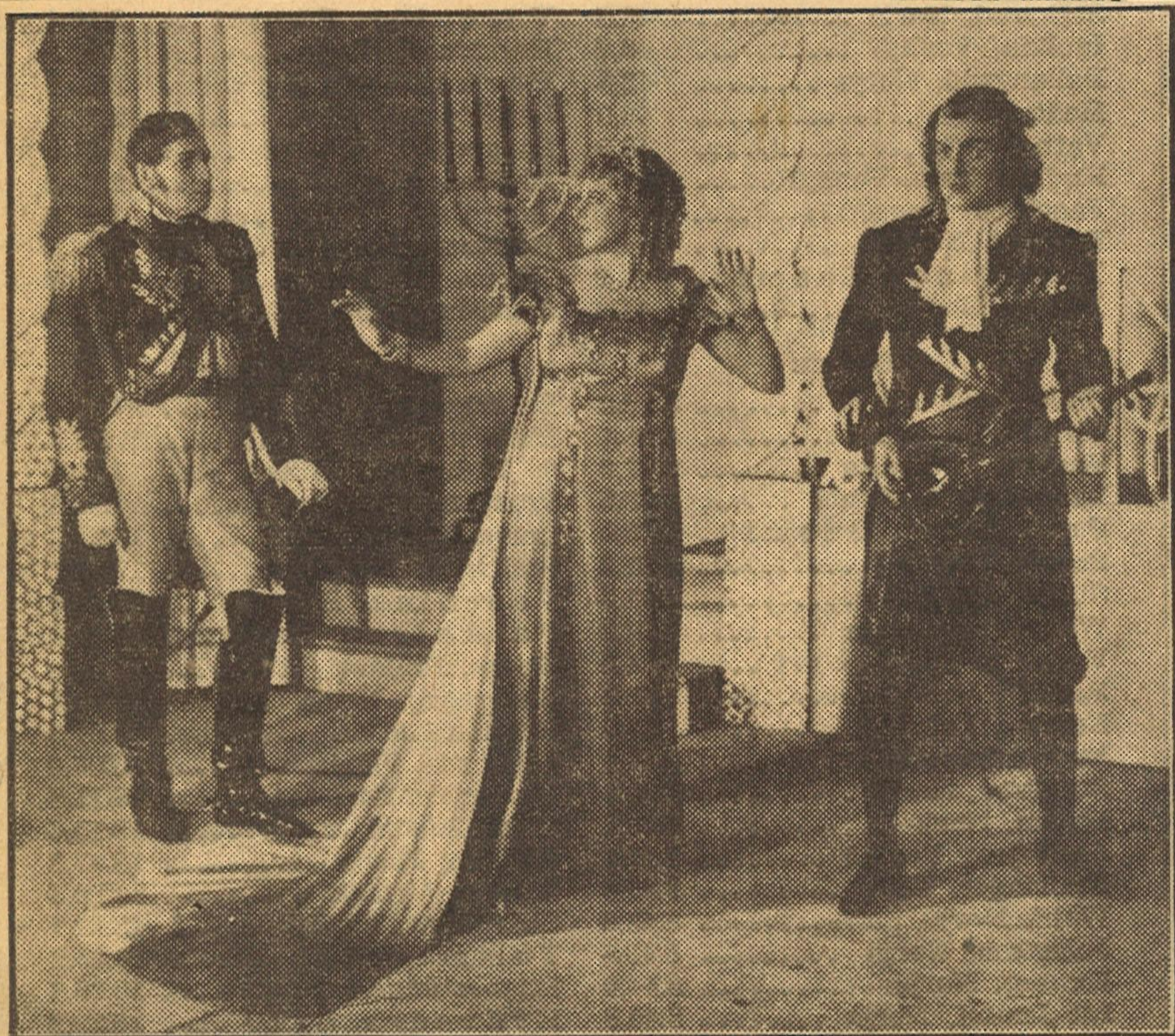

PAGANINI KANSANTEATTERISSA.

"Paganini" Koitossa: Artturi Laakso, Elli Ranta ja Kaarlo Kytö.

Kansanteatteri. "Paganini".

Koiton tämänkeväiseksi operetti-uutuudeksi on otettu Lehárin "Paganini", jota aikoinaan, toistakymmentä vuotta sitten, esitettiin Suomalaisessa Oopperassakin. Lehárista puheen olen ei tietenkään tarvitse erikoisesti mainita, että se on hyvä musiikkiope- retti, vaikkei se olekaan aivan rinnas- tettavissa säveltäjän aikaisempiin maailmanmaineeseen kohonneisiin suu- riin operetteihin. Siinä on enemmän rutiinia kuin tartuttavaa inspiratiota, mutta hersyvä melodinen kekseliäi- syys, orkesterin värikkäisyys, mukheet ensembleset ja musiikin raikas, valloit-

tava wieniläinen sävy — vaikka ympäristö onkin italialainen — tekevät yleisöön poikkeuksetta vaikutuksensa. Operetin esille ottaminen on varmasti ollut onnistunut ajatus.

Esitys oli kunniaksi teatterille, joka oli nyt onnellisessa asemassa siinä suhteessa, ettei kappale ehdottomasti vaadi sellaista häikäisevää näytän- nöllistä loisteliaisuutta, johon mahdol- lisuudet puuttuvat. Ohjaus — Kalle Rounin — oli korrekti, liioittelua vält- televää ja joustavaa. Esiintyjistä on ennen muuta mainittava Elli Ranta, joka lauloi mainiosti — siinä suhteessa operetti antaakin kiitollisia tehtäviä — ja näytteli ruhtinattaren osansa erittäin luontevasti ja vapautuneesti. Hänelle osoitetut voimakkaat suosion-

Operettia Koitossa.

Helsingin Kansanteatterilla oli perjantaina Koitossa operetti-ilta, joka pää- osien oivallisen suorituksen ansios- ta oli erittäin onnistunut. Teatteri oli ottanut esitettäväksi *Franz Lehárin* musiikiltaan tavallista antoisamman opere- tin "Paganini", jota aikaisemmin on meillä esitetty Suomalaisessa Oopperas- sa. Tekstintekijät tosin eivät ole saaneet erityisempää irti kuuluisan italialaisen viulutaiturin rakkausseikkailuista. Hä- nen suhteistaan Luccan herttuattareen Elisaa, Napoleonin sisareen, ja Luccan oopperan primadonnaan Bella Girettiin olisi voinut kehittää jännittävämmänkin juonen antamalla herttualle miehempää ryhtiä. Mutta musikaalinen puoli on sitä nautittavampi ja sehän luonnol- lisesti on jo aiheenkin kannalta ollut mää- räävänä tekijänä kuvaelmia suunnitel- taessa. Viululla on tietenkin tärkeä osuus musiikissa ja sen käyttely edel- lyttää huomattavaa taitoa. Mutta lau- lullistakin ainesta on runsaasti ja raik- kaan sävelikästä, eikä niin sulostelevaa kuin opereteissa monasti. Tanssillista viehätystä on niinkään siroteltu jouk- koon, joskaan aihe ei sitä kovin run- saasti edellytä: olisihan ollut liikaa, jos viuluniekasta olisi tehty vielä tanssi- mestarikin. Niinpä tämä Lehárin viu- luniekka-operetti, johon hän on saanut säveleellistä loistoa itseltään Paganinilta, kuuluu niiden verraten harvalukusten joukkoon, jotka eivät vanhene niin hel- posti kuin hetken muotitanssisävelmien rakentuvat.

Herttuatar Elisana Elli Rannalla oli taas hyvä tilaisuus loistaa laulu- laan, joka kirkkaana ja täyteläisenä he- lähteli katsomoon. Miimillinenkin puoli oli onnistunut, osa soveltuu oivallisesti hänelle. Paganinin osan esitti Kaarlo Kytö kiihkeäotteisesti ja suggestiivi- sestä, laulaen hankin oivallisesti. Näiden pääosien kohdalla esitys kohosikin vai- lan huomattavalle tasolle. Martta Kinnusen oopperaprimadonna oli sir- keä, veikeä ja huvittava, mutta oikein primadonnamainen tämä pieni, vilkas subretti ei tietenkään ole. Oiva Luh- tala teki parhaansa koomillisen kama- riherran osassa, mutta mitään tyyppiä hän ei siitä saanut vielä syntymään. Kalle Rounin impressaario, Han- nes Haon herttua, Artturi Laak- son kenraali ja Hulda Keskinen kapakanemäntä olivat muista tehtävistä pätevimpä.

Koiton pienellä näyttämöllä on mah- dotonta saada syntymään kunnollisia palatsi- ja puistonäyttämökuvia, joten illuusio tässä suhteessa jää pakosta kovin vajavaiseksi. Mutta musiikillisen puolen oli Väinö Rantanen saanut Helsingin Teatteriorkesterin kanssa soi- maan pieneen mieslukuun katsoen var- sin hyvin. Viulukadenssit soitti Georgi Kugusheff sangen taitavasti. Toivo Niskasen harjoittamat tanssit olivat oivallisia. Ja yleisohjauksesta lankeaa ansio Kalle Rounille. Yleisö in-

KOITON KEVÄT- OPERETTI.

KALMANIN "PAHOLAISRATSAS-
TAJA".

Niin, kyllä kai nyt alkaa kevät, kos- ka operettikin taas ilmestyy näyttä- mölle. Ja mikäpähän siinä! Kyllä "Paholaisratsastaja" oli houkutellut katsomon niin täyteen, että seinät oli- vat revetä, ja kyllä sillä katsomolla oli hauskaa. Sitä liikuttiinkin nyt oikein Metternichin ajoissa, siis viime vuosi- sadan alkupuolella. Oli nähtävänä vä- hän tavallisuudesta poikkeavia pukuja. Oli myös operettipoliittikkaa ja laulua Unkarin vapaudelle. Sattuma auttoi lupauksen Unkarin maapäivien koolle- kutsumisesta, ja Metternichin sorttoi- menpiteet siis lakkasivat, mikä on sitä uskottavampaa, kun hän antoi tyttä- rensä unkarilaiselle ratsumestarille ja isänmaan (enemmän kuitenkin hevos- ten) ystävälle. Sivumennen siinä jär- jestettiin Monacon prinsin naima- asiainkin ja päätettiin perustaa Monte Carlon pelipankki. Tehtiin siis oikein "historiaa". Keisarinnakin käveli ihan ilmielävänä näyttämöllä.

Paljon "Paholaisratsastajassa" on kaikkea hyvää — koko rahan edestä. Mitään varsin repäisevää ei sentään ole, ja sen vuoksi varsinkin keskim- käinen näytös tuntuu aika lailla pit- käveteiseltä. Musiikki on sellaista ryt- mikästä, ratsuväen tahtiin kulkevaa, niin että tällainen tylsä "musiikkimies- kin" sitä luulee ymmärtävänsä. Arvi Tuomi oli kiskonut operetista irti koko mehun ja taritsi sen hyvien näyt- telijäsuoritusten kautta. Itsekin hän näytteli Monacon ruhtinaspappaa lep- poisaan operettityyliin. Elli Ranta kantoi Itävallan keisarinnan up- pukuja eleganssilla ja loistolla, lau- laen ainoan aariansa erittäin kauniil- la äänellä. Kaarlo Kytö on tänä tal- vena ennättänyt olla vähän vaikka minä. Nyt hän oli tulisen ratsumes- tarina, joka noin vain huvikseen loik- kasi hevosineen keisarinnan umpivau- nujen yli (ei kylläkään näyttämöllä, vaan Wienin vanhassa Praterissa). Se poika laulaa ja keikkuu ketterästi operetissa muiden vakavampien töiden lomassa. Hänen vain pitäisi tarkkailla huolellises- ti kasvojensa ilmettä. Se toisinaan aivan suotta ja nähtävästi miehen itsensä tarkoittamatta muuttuu jollakin tavoin kynnilliseksi. Kalle Rounin ruhtinas Metternich oli tyyppillinen diplomaatti- nen ja poliittinen kettu, hyvin huolel- lisesti tehty. Malmi Vilppulan hopea- sointinen ääni helähteli kauniisti Met- ternichin tyttärenä. Hänellä ei ole vielääkään mitään diivan eleitä, mutta

lev. 150 sm.
Sheviotta, tummansinistä,
Ennen 165:—, nyt 180:—
lev. 150 sm.
S:aa, sinistä, raidallista,
Ennen 175:—, nyt 185:—
sm.
maata, raidallista, lev. 150

MIEHILLE

poikkeuksellisen alhaiset.
I a i s a v i l l a k a n k a i t a , e r i l a a -

Operettia Koitossa.

Kansanteatterilla oli perjantöön illalla operetti-ilta, joka pääosan suorituksen ansiosta onnistunut. Teatteri oli esittäväksi *Frans Lehärin* muuttavallista antoisamman operettinä, jota aikaisemmin on esitetty suomalaisessa Oopperateatterin tekijät tosin eivät ole saaneet nähtäväksi irti kuuluisan italialaisen Lehärin rakkausseikkailuista. Häntä teistaan Luccan herttuattareen Napoleonin sisareen, ja Luccan primadonnaan Bella Girettiin. Operetti on kehitellä jännittävämmän kuin tavallista herttualle miehempää. Mutta musikaalinen puoli on taitavampi ja sehän luonnollisesti aiheenkin kannalta ollut määrätty tekijänä kuvaelmia suunnitellut Viululla on tietenkin tärkeä rooli musiikissa ja sen käyttö edellyttää huomattavaa taitoa. Mutta laulun ainesta on runsaasti ja raikuvuudesta, eikä niin sulostelevaa kuin ereteissa monasti. Tanssillista puolestaan on niimikään siroteltu joukkoon, jota ei sitä kovin runnuttu: olisihan ollut liikaa, jos tästä olisi tehty vielä tanssiesitys. Niinpä tämä Lehärin viuluaan hankin oivallisesti. Näiden kahdelta esitys kohosikin vaihtomattavalle tasolle. Martta ja sen oopperaprimadonna oli siro ja huvittava, mutta oikein mainio tämä pieni, vilkas ja tietenkään ole. Oiva Luukkainen parhaansa koomillisen kamaan osassa, mutta mitään tyyppiä ei siitä saanut vielä syntymään. Rounin impressario, Hanna ja herttua, Artturi Laakson ja Hilda Keskinen nimellä olivat muista tehtävistä taitavampia.

Illan pienellä näyttämöllä on mahdollista saada syntymään kunnollisia ja puistonäyttämökuvia, joten tässä suhteessa jää pakosta korjattavaksi. Mutta musiikillisen puolesta Väinö Rantanen saanut Teatteriorkesterin kanssa sovitettua mieheksi katsotaan varsin hyvin. Viulukadenssit soitti Georgi ja usheff sängen taitavasti. Toivo Laakson harjoittamat tanssit olivat taitavia ja yleisöhuoksesta lankeaa

KOITON KEVÄT-OPERETTI.

KALMANIN "PAHOLAISRATSASTAJA".

Niin, kyllä kai nyt alkaa kevät, koska operettikin taas ilmestyy näyttämölle. Ja mikäpäähän siinä! Kyllä "Paholaisratsastaja" oli houkutelut katsomon niin täyteen, että seinät olivat revetä, ja kyllä sillä katsomolla oli hauskaa. Sitä liikuttiinkin nyt oikein Metternichin ajoissa, siis viime vuosisadan alkupuolella. Oli nähtävänä vähän tavallisuudesta poikkeavia pukuja. Oli myös operettipoliittikkaa ja laulua Unkarin vapaudelle. Sattuma auttoi lupauksen Unkarin maapäivien koollekutsumisesta, ja Metternichin sortotimenpiteet siis lakkasivat, mikä on sitä uskottavampaa, kun hän antoi tyttärensä unkarilaiselle ratsumestarille ja isänmaan (enemmän kuitenkin hevosten) ystäväille. Sivumennen siinä järjestettiin Monacon prinssin naimasiatkin ja päätettiin perustaa Monte Carlon pelipankki. Tehtiin siis oikein "historiaa". Keisarinnakin käveli ihan ilmielävänä näyttämöllä.

Paljon "Paholaisratsastajassa" on kaikkea hyvää — koko rahan edestä. Mitään varsin repäisevää ei sentään ole, ja sen vuoksi varsinkin keskimäinen näytös tuntuu aika lailla pitkäkäveteiseltä. Musiikki on sellaista rytmikästä, ratsuväen tahtiin kulkevaa, niin että tällainen tylsä "musiikkimieskin" sitä luulee ymmärtävänsä. Arvi Tuomi oli kiskonut operetista irti koko mehun ja taritsi sen hyvien näyttelijäsuoritusten kautta. Itsekin hän näytteli Monacon ruhtinaspappaa lep-poisaan operettityyliin. Elli Ranta kantoi Itävallan keisarinnan upse-pukuja eleganssilla ja loistolla, laulaen ainoan ariansa erittäin kauniilla äänellä. Kaarlo Kytö on tänä talvena ennättänyt olla vähän vaikka minä. Nyt hän oli tulisen ratsumestarin, joka noin vain huvikseen loikkasi hevosiin keisarinnan umpivainujen yli (ei kylläkään näyttämöllä, vaan Wienin vanhassa Praterissa). Se poika laulaa ja keikkuu ketterästi operetissa muiden vakavampien töiden lomassa. Hänen vain pitäisi tarkkailla huolellisesti kasvojensa ilmettä. Se toisinaan aivan suotta ja nähtävästi miehen itsensä tarkoittamatta muuttuu jollakin tavoin kyyneilliseksi. Kalle Rounin ruhtinas Metternich oli tyyppinen diplomaattinen ja poliittinen kettu, hyvin huolellisesti tehty. Malmi Vilppulan hopeasointinen ääni helähteli kauniisti Metternichin tyttärenä. Hänellä ei ole vielääkään mitään diivan eleitä, mutta

Ilan onnistumisesta lankeaa ansio ensi sijassa pääosien esittäjille, *Kaarlo Kydölle* ja *Malmi Vilppulalle*. Kytö sai Sándorinsa kuulun ratsastajan raisua ylimysluonnetta, isänmaanystävän ritarillisuutta ja rakastajan tulisuuksi ja hän näytteli osansa sekä innostuneesti että joustavan vauhdikkaasti. Malmi Vilppulan esitystaito on yhä varmistunut ja hioutunut ja hän esitti Leontinen, ruhtinas Metternichin tyttären osan plastillisen hienostuneesti ja ylimyksellisen herkällä, arvokkalla sulolla. Osat soveltuivat kummallakin hyvin ja heidän esityksensä sopeutuivat mainiosti toisiinsa, niin että yhteisnäytteleminen teki erittäin luontevan ja sopusuhtaisen vaikutuksen. *Elli Ranta* oli komea keisarinna, *Kalle Rouni* ylhäiseleinen Metternich ja *Arvi Tuomi* hienon keikkarimainen Monacon ruhtinas. Koomikkaa edustivat ansiokkaasti *Ossi Korhonen*, *Artturi Laakso*, *Martta Kinnunen* ja *Reino Valkama*, joista viimeainittu oli tyylistä kansanomaisella burleskilla, mutta oli sinänsä rehevästi

Kansanteatteri.

"Paholaisratsastaja".

Emmerich Kalmanin suuri unkarilaisaiheinen operetti "Paholaisratsastaja" esitettiin eilen Kansanteatterissa hyvällä menestyksellä. Loisteliaassa hovi-ilmapöydässä liikkuvien tapahtumien "arvosamukainen" lavastaminen ei tietenkään ole aivan helppo tehtävä Koiton suojissa, mutta siitä oli silti selviytytty joka suhteessa yllättävän hyvin, ja Arvi Tuomen oivallinen, korrekki ohjaus, jossa oli otettu varteen kappaleen tarjoamat kiitolliset mahdollisuudet, on mainittava erikoisella tunnustuksella. On täysi syy odottaa tälle taidokkaasti tehdylle ja myös musiikillisesti ansiokkaalle operetille näin ollen suurta yleisösuosiota.

Malmi Vilppula viehättävänä ruhtinaantyttärenä, näyttämöllisesti yhä enemmän kehittyneenä, ilmaisukeinoiltaan vapautuneena ja kauniisti laulavana, sekä Kaarlo Kytö uljaana ja temperamenttisena unkarilaisena husaarina, suorittavat kappaleen pääosat hyvällä menestyksellä. *Martta Kinnunen*, *Ossi*

Korhonen sekä Arvi Tuomi muodostivat hauskan, välitöntä, hyväntuulisuuksi tuovan kolmikon. Yleisöä huvittavia tyyppejä olivat myös Artturi Laakson ylen komemaiseksi puristettu poliisipäällikkö ja Reino Valkaman alituisen muotoaan vaihtava salopoliisi. *Kalle Rouni* teki asiaankuuluvan kylmän ja iroonisen Metternich-kuvan, ja *Elli Ranta* esitti keisarinnan osansa erinomaisen tyylikkäästi.

Orvokki Siposen ja Klaus Salinin tanssit ansaitsevat jälleen erikoismaininnan; esim. toisen näytöksen humoriski oli mainio esitys.

Yngve Ingman johti varmasti ja hyvällä aistilla. — Yleisö oli täysilukuisen.

A. V.

Operettia Koitossa.

Helsingin Kansanteatteri esitti eilen Koitossa ensi kerran *Emmerich Kalmanin* operetin *Paholaisratsastaja*. Keisarillisine hovitaustoinen se kuuluu ns. loisto-operetteihin ja vaatisi palatsiaiheisiä näyttämökuvia ja hoviseurueitaan varten oikeastaan suuremman näyttämön, mutta eilinen esitys Koitossa todisti, että sen voi ilman pahempaa haittaa supistaa pienempäänkin tilaan. Tärkeimmät pääosat esitettiin näet niin hyvin, ettei katsoja erityisemmin kaivannut avarampia ja loisteliaampia ulkonaisia puitteita. Lavastuksessakin oli näyttämön vähiä tiloja käytetty hyväksi niin taitavasti, että esimerkiksi toisen näytöksen linnanpuisto vaikutti varsin illusooriselta. Tätä operettia, jonka juoni on punottu uhkarohkeista ratsastustempuistaan kuuluisan unkarilaisen kreivi Sándorin seikkailuista, on jo esitetty täällä muutamia vuosia sitten Ruotsalaisessa teatterissa. Reippailla hussariotteillaan ja sävelillään "Paholaisratsastaja", jossa myös vedotaan unkarilais-isänmaallisiin tunteisiin, mikä aina herättää meilläkin vastakaikua, saavuttaa varmasti hyvän menekin. Eilisessä esityksessä oli sali ääriään myöten täynnä, ja esitys saavutti hyvän menestyksen.

Illan onnistumisesta lankeaa ansio ensi sijassa pääosien esittäjille, *Kaarlo Kydölle* ja *Malmi Vilppulalle*. Kytö sai Sándorinsa kuulun ratsastajan raisua ylimysluonnetta, isänmaanystävän ritarillisuutta ja rakastajan tulisuuksi ja hän näytteli osansa sekä innostuneesti että joustavan vauhdikkaasti. Malmi Vilppulan esitystaito on yhä varmistunut ja hioutunut ja hän esitti Leontinen, ruhtinas Metternichin tyttären osan plastillisen hienostuneesti ja ylimyksellisen herkällä, arvokkalla sulolla. Osat soveltuivat kummallakin hyvin ja heidän esityksensä sopeutuivat mainiosti toisiinsa, niin että yhteisnäytteleminen teki erittäin luontevan ja sopusuhtaisen vaikutuksen. *Elli Ranta* oli komea keisarinna, *Kalle Rouni* ylhäiseleinen Metternich ja *Arvi Tuomi* hienon keikkarimainen Monacon ruhtinas. Koomikkaa edustivat ansiokkaasti *Ossi Korhonen*, *Artturi Laakso*, *Martta Kinnunen* ja *Reino Valkama*, joista viimeainittu oli tyylistä kansanomaisella burleskilla, mutta oli sinänsä rehevästi

T. M.

Aamulehti

Elsa Turakaisen ja Artturi Laakson lahjailta.

Kevään väkevä vaihtuminen suveksi alkaa jo tuntua teatterisalongeissakin, vaikka olisi kysymyksessä niinkin suosittu taiteilijaparin lahjailta kuin otsikossa mainittujen Tampereen Teatterin jäsenten. Ehkä runsaanlainen puoli huonetta oli kuitenkin W. Somerset Maughamin „Sadetta" eilen katsomassa, mutta ei sen enempää, vaikka vierailijain olivat erityisen mielenkiintoiset: vanha tuttava *Kaarlo Kytö* pastori Davidsonin osassa ja syntisenä *Sadie Thompsonina Emmi Jurkka*, jonka nimellä teatterimaailmassa on korkeimman luokan kaiku.

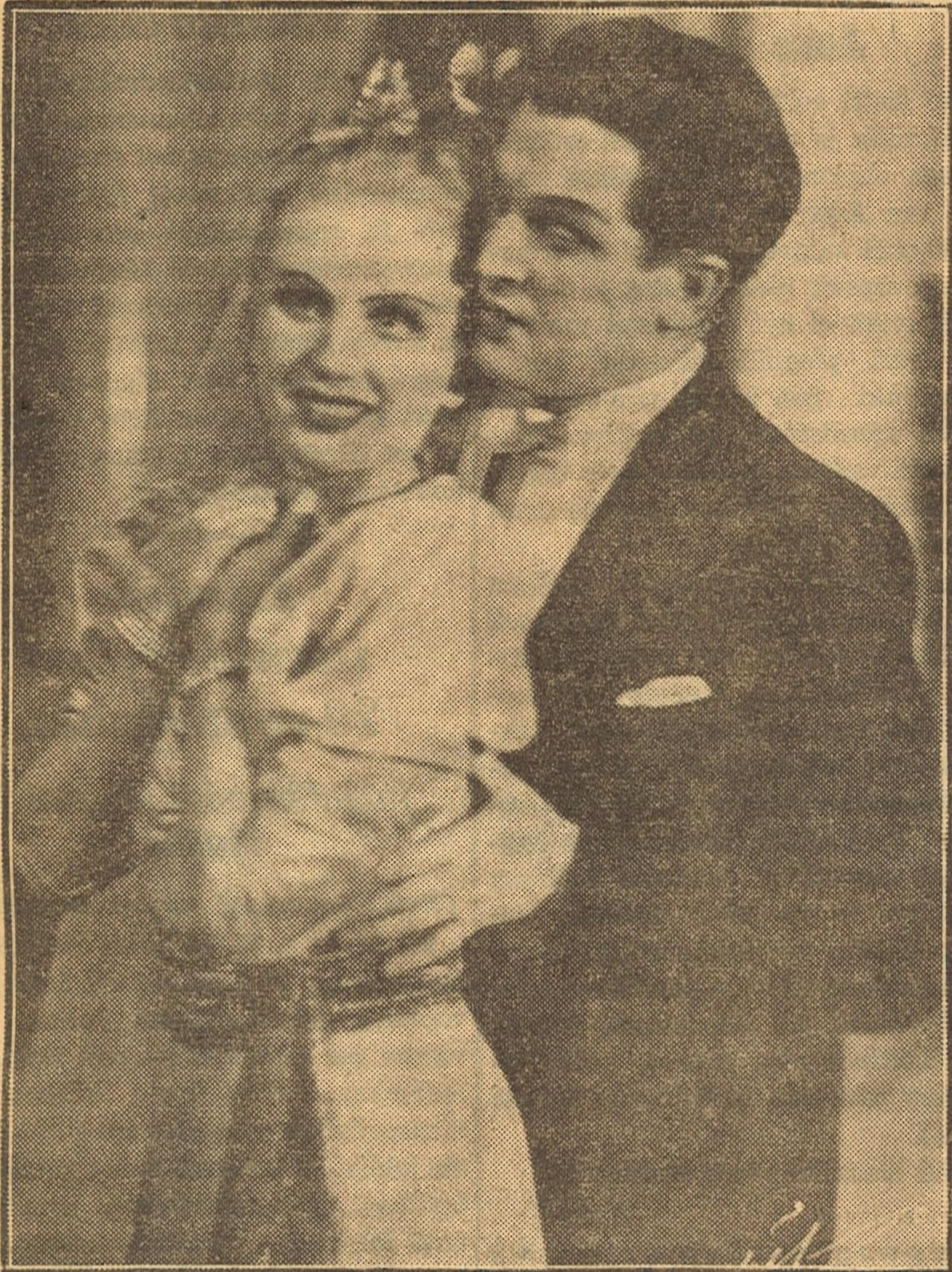
Kun Tampereen Teatterin esitys on aikanaan tässä lehdessä arvioitu, niin elkööt ole tarpeen tässä yhteydessä tällaisiin osasuorituksiin puuttua tarkemmin. *Elsa Turakainen* esitti vaihteen vuoksi *Joe Hornin* alkuasukas vaimon Ameenan reippain näytelmää keventävin koomikko-ottein, ja *Artturi Laakso* piirsi reilusta kersantti O'Harasta erittäin sympaattisen kuvan. *Tri Mac Phailin* rouvana oli eilisesityksessä *Helvi Kaario*. Päähuomio kiintyi lahjailtalaiten ohessa luonnollisesti vierailijoihin. *Emmi Jurkka* luonnehti *Sadie Thompsonin* järkyttävän elävästi. Siltä pohjalta lähtien, että *Sadie* on enemmän väkevän veren viemä kuin paatunut syntinen, hän elävöitti ensimmäisestä kevytmielisestä sisääntulosta lähtien sadepäivien vaiheet hypnoottisen kääntymyksen halki viimeiseen kirkastuneeseen anteeksiantoon asti sekä älyllisen johdonmukaisesti että kipeän eläytyneesti. Niin loistava näyttämösuoritus kuuluneeksi itsensä rva Jurkankin kaikkein parhaimpiin. *Kaarlo Kytön* pastori Davidson teki kunniaa hänen monipuoliselle näyttelijälahjakkuudelleen, jonka asteikko ulottuu vaikuttavana myös vakavan draaman alueille. Kokonaiskuvana Kytön pastori ei ole niin väkevä ja luja kuin *Kalle Kirjavaisen* pastori, johon eilen tuli tahtomattaankin vierailijaa verranneeksi. Mutta hyvin uskottava on Kytönkin hahmoitus. Vielä on välttämättä mainittava *Meeri Lehtosen* kiipeä suoritus rva Davidsonin erittäin arassa ja vaativassa osassa.

Juhlijat ja vierailijat saivat heti sisääntuloissaan mitä lämpimimmät tervehdykset. Kukkia, lahjoja, esinkutsuja.

— r. —

Operettiutuus Kansanteatterissa.

Paul Abraham: Julia.

Kaarlo Kytö ja Malmi Vilppula Abrahamin operetissa.

Unkarissa oli kerran kaksi uljasta upseeria, husaareja tietenkin, jotka molemmat olivat yhtä komeita, yhtä ritarillisia ja tunteellisia, ja he rakastivat tulisesti neiti Juliaa. Tämä piti kuitenkin enemmän ratsumestarista kuin luutnantista ja olisi mennyt hänen kanssaan naimisiinkin, mutta kun luutnantti uhkasi siinä tapauksessa tappaa itsensä siihen paikkaan, ratsumestari jalomielisesti pelastaakseen toverinsa hengen ja säästääkseen heidän molempien kasvatusisän, everstin, suuresta surusta, luopuikin työstä toisen hyväksi. Mutta Juliapa vannookin silloin, ettei hän mene naimisiin heidän kumpaisenkaan kanssa. Niin ovat asiat mahdollisimman traagillisella kannalla, ja ratsumestari matkustaa murheissaan Amerikkaan, palmuja kasvavaan Kansasiin, missä hän toverineen suree Unkaria, kuuntelee radiossa mustalaismusiikkia ja saa uutisissa kuulla, että Julia sittenkin on menemäisillään naimisiin luutnantin kanssa. Kaikki on taas hirmuisen surullista, mutta urhea ratsumestari päättää heti matkustaa kotiin nähdäkseen, olisiko vielä jotakin tehtävissä.

Hän saapuu sinne juuri kun nuori pari on palannut kirkosta ja häitä ruvetaan viettämään. Mutta sittenkin hän vaatii Julian tilille, ja tyttö selit-

ten on tietysti runsaasti tansseja, ja oikein komea husaarimarssi, vieläkin komeampi kuin tunnettu Honved bandi ja kaikkea muuta sellaista, mitä ihmiset mielellään katselevat, ja joka kuuluu operettimaailmaan.

Julia on hyvin romanttinen, hyvin nykyaikainen ja hyvin kiltti operetti. Paul Abraham on säveltänyt siihen musiikin, jossa on neekerilauluja, mustalaissäveleitä, valsseja, tangoja ja muuta asiaan kuuluvaa. Tuo musiikki on hyvin vaihtelevaa, oikullisesti rytmillistä, ja varsinkin trumpetti ja saxofoni pitävät hyvän huolen siitä, että siinä on väriä ja teho-vaikutteita.

Eine Laine oli ohjannut kaiken tuon koossapysyväksi ja vauhdikkaasti sujuvaksi, ja Kaarlo Kytö ja Hannes Veivo olivat mitä loisteliaimpia husaariupseereja, kun taas Malmi Vilppula näytteli ja lauloi herttaisesti Julian osan. Varsinaisen näyttelemisen kannalta Aino Lohikoski esitti parastaan husaariväpelin kunnollisena vaimona. Hänen ja Ossi Korhosen kohtaukset olivat operetin huvittavimmat ja valmiimmat. Leo Lähteenmäki filmiohjaajana sai tilaisuuden hullutella oikein sydämensä halusta, ja Martta Kinnunen oli terhakka ja kepeä kuin höyhen. Kalle Rou-

Kansanteatteri.

"Bojarimorsian".

Malmi Vilppula ja Kaarlo Kytö.

"Bojarimorsian" on sääntöjen mukaan tehty "vanhan hyvän ajan" operetti, jossa on runsaasti kaunista laulua, sopivan sentimentaalista rakkautta ja harmittoman naivia lystillisyyttä, kaikkea oikeassa suhteessa. Willy Engel-Bergerin musiikki on hyvää operettimusiikkia. Tosin ei sellaista, että siitä jäisi jotain mieleen, se on hieman liiaksi sanantoisteistakin, mutta ansiaina — eikä suinkaan vähäisinä — on mainittava, että se on hyvin ja hyvällä maulla tehtyä, melodista ja laulettavaksi kiitollista.

Kappale on kyllä verraten mittava, ehkä liiankin pitkä, mutta teatterilla on pääosissa — erikoisesti tässä operetissa tärkeätä musiikkipuoltakin ajatellen — hyvät voimat, joten runsaan tunnin kestäviä näytöksiä voi seurata ikävystymättä. Malmi Vilppula on hyvin miellyttävä primadonna; hänen laulunsa ansaitsee jälleen parhaimman kiitoksen, ja näyttämöllisyytensä on entisestään huomattavasti kehittynyt. Kaarlo Kytö, joka myöskin kunnostautui laulajana, on erittäin taitava tähän osaansa ja näyttelee vartuneemmin ja luontevammin kuin aikaisemmin. Martta Kinnunen ja Kaarlo Angerkoski huolehtivat kiittävästi yleisön huvittamisesta, ja hyvin onnistui siinä myöskin Hannes Veivo.

Eine Laineen tyylikäs ja eheä ohjaus ansaitsee parhaimman tunnustuksen, ja lavastuksessa sekä puvuissa oli myös onnistuttu. Tansseissa olisi enemmän tavallisesta poikkeava sommittelu tuonut tervetullutta vaihtelua. — Orvokki Siposen ja Klaus Salinin esitykset ansaitsivat jälleen täydellisesti voimakkaat suosiosoituksensa.

Operetille voi syystä ennustaa hyvää yleisömenestystä.

A. V.

Operettia Koitossa.

"BOJARIMORSIAN."

Koiton syysoperetti on verraten pienestä henkilövuvustaan huolimatta pirteä ja eloisa, eikä onneksi niin meluisa kuin monet n.s. suuroperetit, jotka häikäisevät toimintansa vilkkauksella ja joukkokohtauksillaan. Siinä ei myöskään ole pahasti sentimentaalisuutta, ja Engel-Bergerin sävelet kaikuvat näin maallikonkin korvaan luontevilta, joskaan niillä ei liene taipumusta "ellä kansan suussa". Kun lisäksi Eine Laine temperamentteineen ja vakiintuneine operettirutiineineen on ollut ohjaksissa avustajinaan aina mielikuvitusrikas ja taitava värien sommittelijä Lasse Elo, tanssinopettajat Anitra Karto ja Elo Kuosmanen y.m., on luonnollisesti saatu kokoon hyvin luistava lyyrillinen ohjelma.

Kaarlo Kytö on hyvässä operettivireessä, laulaa mainiosti ja näyttelee luonnollisesti ja miehekkäästi. Malmi Vilppulan ääni ei ehkä ensi-iltana ollut kaikkein parhaimmillaan, mutta hyvin hän silti lauloi ja hänen eleensäkin alkavat varmistua. Martta Kinnunen on samanlainen pyryharakka kuin ennenkin, tähän on oloissamme ainutlaatuinen operetti. Kaarlo Angerkoski halluttelee taidolla, ja Hannes Hako Kansanteatterissa uusi huomattava taitava ja kokenut näyttelijä, jolla on komea laulunääni. Pienemmät osat esitetään kunnollisesti ja oivalla operettivauhdilla.

Ensi-iltayleisö oli täysilukuinen ja otti ään suosiollisesti vastaan uuden ohjelman. Ohjaaja ja näyttelijät kukitetaan.

H. V.

Iloinen operetti Koitossa.

Kun Eine Laine saa operetin ohjattavakseen, ei siitä ainakaan puutu hyvää virettä, reipasta menoa ja näppärästi keksittyjä yksityiskohtia. Sitäpaitsi Willy Engel-Bergosin "Bojarimorsian" on operettilajin miellyttävimmistä. Ei siinä mitään uutta ja merkittävää ole, mutta hyvin paljon harmitonta, hauskuutta, sieviä säveliä, niin lakulaisia kuin hilpeitäkin, rakkautta, romantiikkaa runsaasti, tansseja, ja erikoinen kiitos solisteille Orvokille ja Klaus Salinille ja tanssijaryhmälle, Anitra Karrolle ja Elo Kuosmanenille. Lasse Elon lavastus on onnistunut.

Ensi-iltayleisö oli vilkasta ja hyvää. Malmi Vilppulan ääni oli kauniisti ja oli ihan riittävästi kelpo. Kaarlo Kytö oli kelpo soittoneikka. Kaarlo Kytön ilotyhmänä poikana ainainen Martta Kinnunen keveä ja taitava. Hannes Hako huvimies. Hyvässä osassa ihan paikallaan. Paljoja pikkua osia oli vielä.

Operetti Koitolle onnellinen löytö. Täysiä saleja pitkän aikaa. Tietysti kiitollinen kaikesta.

E. P.-la.

"Pyhä liekki." 3:nä näytöksestä. Emmi Jurkka ja Eine Laine.

KANSANTEATTERI KOITOSSA.

SOMERSET MAUGHAM: "PYHÄ LIEKKI".

Englantilainen Somerset Maugham on meillä Suomessa jo ennestään tuttu. Jo vuosia sitten saavutti hänen "Viisas aviovaimonsa" Kansanteatterissa huomattavan menestyksen, ja viime vuonna "Päävoitto" samassa teatterissa nautti yleisön suosiota. Myöskin Kansanteatterin tuonnottain esittämä "Sade" menestyi hyvin, päästen eräisiin teattereihin maaseudullekin, jossa se on mennyt tällä näytännökautella. Tämä englantilainen kirjailija on vuoropuhelun taitaja — muistettakoon esimerkiksi "Viisasta aviovaimoa" — ja hän osaa kutoa näytelmiinsä toimintaa ja tapauksia, jotka useinkin yllättävästi valloittavat katsojan. Lisäksi hän ei kammo käsittelemästä ajatusta antavia kysymyksiä ja herättämästä niillä katsojan erikoista mielenkiintoa.

"Pyhä liekki" on ennen näytelty ainakin kolmessa maaseututeatterissamme. Se on tavallaan jännitysnäytel-

mi Jurkassa, joka keskeisenä henkilöönä, sairaanhoitajatar Waylandina, pilasi taas omituisen häilähtelevällä ja epäselvällä puhetyylillään muuten hyvin ja herkästi ilmehdityn osansa. Tällaisessa näytelmässä saattaa tärkeä momentti helposti liivata ohitse, jolle sitä tukemassa ole näyttelijän puhe. Raajarikkoisen lentäjän vaimona ei Sylvi Palo päässyt muuta kuin luonosasteelle. Hänessä on kyllä herkkyyttä, joka kasvoista joskus värähtää asianmukaisesti ja sisäisesti, mutta ainakaan tässä tehtävässä hän ei jaksanut pitää yllä oikeaa linjaa, se katkeili ja johtavat langat pääsivät näyttelijättären käsistä liian usein. Osa on kyllä vaikea ja vaatisi sielullisesti voimakkaampaa henkilöä. Eine Laineen (äiti) näytti myös alussa olevan vaikeata löytää varmaa otetta, mutta viimeisen näytöksen tunnustuskohtaus antoi sitä enemmän. Siitä huokui ikuista, liikuttavaa äidillisyyttä, joka